

उपशास्त्री - गकार (साहित्य)
श्रुतबोधः

classmate

Date _____

Page _____

प्र०-५) ह्रस्व विचार - परिभाषा

संयुक्ताद्यं दीर्घं सानुस्वारं विसर्गसम्मिश्रम् ।
विशेषमक्षरं ह्रस्व पादान्तरस्थं विकल्पेन ॥

उदाहरण - संयुक्ताद्यं संयुक्तवर्णप्रथमं दीर्घं द्विमात्रिकं (आ-इ-उ-
ऋ) सानुस्वारम् अनुस्वारसहितं विसर्गसम्मिश्रं विसर्ग-
मुक्तम् लक्ष्मणं वषाः ह्रस्वसंज्ञकं (द्विमात्रिकं)
विशेषं बोद्धव्यम् । पादान्तरस्थं पादान्तरवर्ति (लक्ष्मणं)
विकल्पेन पाक्षिकं (ह्रस्वसंज्ञकं विशेषम्) ।

Ronu Ravi

22/04/21

राधाबहाकान्त सं महावि० सुवसेना, पूर्णिया

शास्त्री इवम् (साहित्य)

कर्मभित्तान्शालुतलम्

(मङ्गलान्तर्गाम्)

classmate

Date _____

Page _____

प्र० (1) कर्मभित्तान्शालुतलस्य मङ्गलान्तर्गाम् व लोके
लिखत ?

उत्तरम् → या सृष्टिः स्रष्टुराद्या वहत विद्युत्तं या तपसा च तपि
ये तं कालं विपन्नः स्यात् विषमशुभा मा स्थिता व्याप्य विषम
माहातुः सवकाजप्रकृतारित यथा प्राणिनः प्राणवत्तः
प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनु मिरवतु वस्त्राभिरपटाभिर्रीताः
अथ तत्र भवान् कविकुलकापरः कालिदासः कर्मभित्त-
याथ दुर्वयेकाथविशेषं व्याचिक्तेषु समाप्तिकामो
मङ्गलान्तर्गाम् दिव्यनमिताशिक्षाचारानुसारं निर्विघ्न-
पारस्वमाप्तये स्वैष्टदेवतात्मरणात्मिके मङ्गलान्तर्गाम्

Rishu Devi

22/04/21

राष्ट्रीय मन्त्रालय नं० २६/०४/२०२१, मुंबई, महाराष्ट्र